

Avfall Norge

Oslo, 03.06.2021

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/15213

Saksbehandler:
Ingunn Dale Samset

Juridiske avklaringer knyttet til tekstiler og tekstilavfall

Vi viser til henvendelse fra Avfall Norge av 7. januar 2021 angående juridiske avklaringer knyttet til tekstiler og tekstilavfall. Som følge av svært høy arbeidsbelastning har det dessverre tatt tid før vi fikk svart dere, vi beklager dette.

Når er tekstiler avfall?

Avfall er definert i forurensningsloven § 27: "Med avfall menes løstøregjenstander eller stoffer som noen har kassert, har til hensikt å kassere eller er forpliktet til å kassere." Det er viktig å merke seg at avfallsdefinisjonen ikke må tolkes innskrenkende, slik at avfallsbegrepet blir for snevert. I tillegg vil ikke det faktum at tekstiler kan ha positiv økonomisk verdi, utelukke at det har blitt avfall.

Tekstiler er å regne som "løstøregjenstander". Derfor er det avgjørende spørsmålet når tekstilene kan regnes for å ha blitt "kassert". Å kassere noe vil si å kvitte seg med det, ta det endelig ut av bruk eller oppgi eiendomsretten til det. I vurderingen av når noe er "kassert", vil eieren/brukerens subjektive oppfatning være relevant, men dette er ikke alltid avgjørende. I tvilstilfeller må man foreta en konkret vurdering der man tar hensyn til alle relevante omstendigheter.

Når tekstiler er kastet i restavfallet, vil de utvilsomt være "kassert" og dermed avfall. Motsatt vil brukte tekstiler som gis bort eller selges videre for å brukes til samme formål som de er laget for (for eksempel gjennom vennebytter, Tise, Finn, o.l.), ikke være å anse som "kassert". I slike situasjoner er intensjonen at tekstilene fortsatt skal brukes, og så lenge tekstilene også er egnet for ombruk er de ikke å anse som avfall. Det samme gjelder når hele, brukbare tekstiler leveres til loppemarked eller klesinnsamling.

Det kan derimot stille seg annerledes der tekstilene som leveres på innsamlingspunkter, er ødelagte eller på andre måter er uegnet for videre bruk. Flere innsamlingsaktører, f.eks.

Fretex, har annonsert at de både tar imot tekstiler for ombruk og tekstiler som er avfall. I praksis kan det derfor være vanskelig å avgjøre hvilken intensjon eier/bruker har når tekstilene leveres på innsamlingspunktet. Antagelig vil noen av tekstilene som leveres, være levert med intensjon om at de skal ombrukes, mens andre tekstiler er levert med intensjon om å kassere ødelagte eller ubrukelige tekstiler. Juridisk sett innebærer dette at tekstilene som leveres på slike innsamlingspunkter, vil være en blanding av tekstiler som er produkter og tekstiler som er avfall.

Tekstiler som leveres på innsamlingspunkter, er ofte av svært varierende kvalitet og tilstand. Noen av tekstilene kan ombrukes direkte uten videre behandling, mens andre må repareres eller egner seg kun for materialgjenvinning eller energiutnyttelse. Dermed tilsier også funksjonsdyktigheten og utseende til tekstilene at det er en blanding av tekstiler som er produkter og som er avfall som leveres på innsamlingspunkter.

Juridisk sett vil spørsmålet om disse tekstilene er avfall måtte avgjøres basert på en konkret vurdering. Når man skal avgjøre om tekstiler har blitt avfall eller ikke, er det flere momenter som kan være relevante. Tekstilenes **utseende og funksjonsdyktighet** står sentralt. Dersom det er sannsynlig at tekstilene vil kunne brukes igjen uten behov for reparasjoner, taler det for at tekstilene ikke har blitt avfall. I motsatt retning, vil det normalt være snakk om avfall dersom tekstilene må repareres før bruk, eller dersom tekstilene kun er egnet for materialgjenvinning eller energiutnyttelse.

I praksis kan det likevel være vanskelig å avgjøre om tekstilene som leveres til slike innsamlingspunkter er å regne som avfall eller ikke. Siden det forutsetter en konkret vurdering, innebærer det at man må gå gjennom tekstilene og vurdere hvert tekstil separat. Dette er en arbeidskrevende øvelse. Samtidig er det en vurdering som allerede gjøres av aktørene som samler inn tekstiler, fordi de er nødt til å gjøre en slik gjennomgang og vurdering for å vurdere hva som egner seg for videre ombruk/salg, hva som må repareres for å kunne ombrukes/selges eller hva som må leveres til annen form for avfallshåndtering.

Hvilke plikter påhviler de ulike aktørene?

Når tekstilene som har blitt avfall kommer fra private husholdninger, regnes de som husholdningsavfall (se forurensningsloven § 27a første ledd). Kommunen har ifølge forurensningsloven § 30 plikt til å sørge for innsamling av husholdningsavfall. Selv om forurensningsloven oppmuntrer til gjenvinning, er det per i dag ingen krav til kildesortering eller separat innsamling av tekstiler i regelverket. I EUs rammedirektiv for avfall (direktiv 2008/98/EF) er det krav til separat innsamling av tekstilavfall fra 2025. Myndighetene

vurderer nå endringer i det norske regelverket for å oppfylle forpliktelsene i rammedirektivet om avfall.

Tekstilavfall fra private husholdninger som blir levert på innsamlingspunkter, er også å regne som husholdningsavfall. Innsamlingspunkter fra private aktører som brukes til å samle inn tekstilavfall fra private husholdninger, krever derfor samtykke fra kommunen (se forurensningsloven § 30 tredje ledd). Loven oppstiller ingen formkrav til et slikt samtykke. Kommunene har også rett til å føre tilsyn med innsamlingspunkter som brukes til å samle inn tekstiler fra private husholdninger.

Tekstilavfall fra husholdninger som blir levert på innsamlingspunkter, er i utgangspunktet husholdningsavfall. Men når innsamlingsaktøren samler inn tekstilavfallet fra innsamlingspunkter som et ledd i sin virksomhet, blir det å anse som næringsavfall. Innsamlingsaktøren vil da, som avfallsprodusent, ha en plikt etter forurensningsloven § 32 første ledd til å sørge for at tekstilavfallet behandles forsvarlig, ved å sørge for at tekstilavfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning. Vi kan nevne her at operasjoner for forberedelse til ombruk, slik som reparasjon, er å anse som gjenvinning (se også forurensningsloven § 27a fjerde ledd).

Tekstilavfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner er næringsavfall (se forurensningsloven § 27a andre ledd). De som produserer næringsavfall har, som nevnt over, en plikt etter forurensningsloven § 32 første ledd til å sørge for at avfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller blir gjenvunnet.

Aktører som Fretex og UFF kan ta imot ombrukbare tekstiler, men dersom de også vil ta imot tekstilavfall/ødelagte tekstiler må de ha samtykke fra kommunen.

Hvilke regler gjelder ved eksport av tekstiler?

For å eksportere tekstilavfall, krever mange land at det sendes som "grønlistet" avfall. Det finnes mer informasjon om dette her: <https://www.miljodirektoratet.no/naringsliv/import-eksport/eksportere-avfall-brukte-produkter/eksportere-gronlistet-avfall/>

Forsendelsene kan ikke inneholde elektronikk, farlige stoffer, leker eller andre ting som ikke defineres som tekstilavfall. Tekstilene må også sendes til behandling i utlandet til anlegg som har tillatelse til å drive med dette.

Dersom man ikke tilfredsstiller kravene ovenfor, må man søke myndighetene om tillatelse til eksport (som meldepliktig avfall). Se her for mer informasjon:

<https://www.miljodirektoratet.no/naringsliv/import-eksport/eksportere-avfall-brukte-produkter/eksportere-meldepliktig-avfall/>

Tekstilavfall som skal eksporteres som grønnlistet avfall må klassifiseres med riktig baselkode som beskriver avfallet. Baselkoden for tekstil som kan sendes som grønnlistet er B3030, og tekstilavfall fra syntetiske eller kunstige fibre faller inn under denne koden. Etter vår vurdering omfatter denne også tekstiler med innhold av plast.

Nye EU-krav til separat utsortering av tekstiler

I EUs rammedirektiv om avfall (direktiv 2008/98/EF) er det krav til separat innsamling av tekstilavfall fra 2025. Miljødirektoratet vurderer nå endringer i det norske regelverket for å oppfylle forpliktelsene i rammedirektivet om avfall. Miljødirektoratet har gjennomført en analyse av tiltak og overordnet vurdert virkemidler for økt forberedelse til ombruk og materialgjenvinning av husholdningsavfall og lignende næringsavfall. Rapporten ble publisert 28.04.2021 og er blitt oversendt til Klima- og miljødepartementet for videre vurdering. Et av tiltakene som er analysert i rapporten er henteordning for tekstilavfall. I beregningene er det lagt til grunn at henteordninger supplerer eksisterende bringeordninger i regi av aktører som Fretex og UFF. Det er rent beregningsteknisk forutsatt at tekstilene blir sortert manuelt på et sorteringsanlegg for å skille tekstiler som er egnet for ombruk fra de som ikke er det og som går videre til mekanisk sortering på fibertype.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Hege Rooth Olbergsveen
seksjonsleder

Ingunn Dale Samset
sjefingeniør